

Maailmankauppa

Johdanto

RAUHANKASVATUS-
INSTITUUTTI

Maailmankauppa -matkalaukku

Tämä matkalaukun avulla tutustutaan maailmankauppaan sekä vastuullisiin kulutusvalintoihin. Tarkastelemme globaaleja yhteyksiä, jotka näkyvät konkreettisimmillaan esimerkiksi vaatteissa, joita käytämme. Mitä reittiä vaatteemme ovat tulleet kauppoihin? Paljonko puuvillan viljelijä tai vaateen ompelija ovat saaneet vaateen hinnasta? Matkalaukun alusta löydät vinkkejä, mistä lähteä liikkeelle maailmankaupan aakkosissa.

Maailmankaupan teemoja syvennetään tässä matkalaukussa erityisesti puuvillan tuotannon kysymyksiin. Connected by cotton -työpajan on työstänyt väitöskirjatutkija Riikka Bado. Hän tarkastelee tutkimuksessaan kulutustavaroiden valmistukseen ja kulutukseen osallistuvien ihmisten välisiä suhteita kriittisen globaalikasvatuksen näkökulmasta. Työpajassa tuodaan mahdollisuus osallistua puuvilladialogiin burkinafasolaisten puuvillan viljelijöiden kanssa. Tavoitteena on tuottaa tietoa kansaliskasvatuksen toiminnallisten menetelmien mahdollisuuksista saada aikaan dialogia globaalien tuotannon ja kulutuksen verkostojen eri kohdissa toimivien ihmisten välillä.

Riikka Bado on osana toimintatutkimusjaksoaan suunnitellut ja toteuttanut dialogityöpajoja espoolaisessa Tapiolan lukiossa. Kuluttajien ja puuvillan viljelijöiden välisen dialogin alustana toimii [Connected by Cotton](#) -blogi, johon tuotettiin syksyn 2017 aikana yhteensä kymmenen puheenvuoroa Karaban kylän puuvillan viljelijöiltä, Tapiolan lukion opiskelijoilta sekä nuorilta burkinafasolaisilta rap-artisteilta. Tämän virtuaalilaukun harjoitukset on suunniteltu Connected by Cotton -blogin ympärille.

Maailmankoulu toivottaa kaikki, joiden elämässä puuvilla on tavalla tai toisella läsnä, lämpimästi tervetulleiksi osallistumaan puuvillan merkityksiä koskevaan vuoropuheluun ja luomaan edellytyksiä maanosien väliselle dialogille!

Lisätietoa:

- [Maailmantalouden ABC](#), sanastoa maailmantalouden kysymyksiin liittyen
- [Maailmankaupan pelisäännöistä](#), Maailmankaupan pelisäännöt selitettynä

MIKÄ MAAILMANKAUPPA?

Materiaalivinkkejä maailmankaupan aakkosiin

Olemme Maailmankoulussa koonneet tähän linkejä materiaaleista, joiden avulla pääsette tutustumaan maailmankaupan peruskysymyksiin.

Perustietoa ja tehtäviä:

- Ladatkaa oppilaiden koneille [Globaalin kuluttajan oppikirja](#) (Eetti ry) ja tutustukaa maailmankaupan peruskysymyksiin kolmen ensimmäisen luvun kautta.

Esimerkiksi tehtävät 3a ja 3c pureutuvat kysymyksiin tuotteen alkuperästä, hinnasta ja oikeudenmukaisesta palkasta. Oppikirjaan liittyvän opettajan oppaan löydät [täältä](#).

- Mitä ovat maailmankaupat ja mitä reilun kaupan merkki tarkoittaa? Globaalin kuluttajan foorumista löytyy tästä hyvä, selkeä [yhteenveto](#).
- [Eetti ry:n oppimateriaalit kouluille](#): Materiaaleista löydät tehtäviä, kuvia ja tietoa esimerkiksi puuvillan, suklaan, elektroniikan ja vaatteiden tuotannosta, kuluttamisesta ja erilaisista vaikuttamisen tavoista.
- Vaatevallankumous on kansainvälinen kampanja, jonka tarkoituksena on tehdä vaateeteollisuudesta vastuullisempaa. [Vaatevallankumous](#) -kampanjalla on myös oppimateriaalipaketti, jonka tehtävissä oppilaat pääsevät tutkimaan ja pohtimaan omien vaatteidensa alkuperää ja tuotantoketjua. "Kuka on valmistanut minun vaatteeni ja minkälaisissa olosuhteissa?" ovat kampanjan tärkeimpiä kysymyksiä.

Toiminnallisia harjoituksia ja roolipelejä:

- [Banana Split -peli](#) (Reilukauppa) havainnollistaa roolitarinakorttien kautta sen, mitä banaanille tapahtuu ennen kuin se on kuluttajan ostoskorissa. Oppilaat tutustuvat pelissä tuotantoketjun eri vaiheisiin ja syventyvät pohtimaan, mitä ongelmakohtia banaanin viljelyyn ja kauppaan sekä laajemmassa mittakaavassa maailmankauppaan voi sisältyä.
- [Bengalia -roolipeli](#) (Taksvärkki ry) on oppimateriaali, joka auttaa ymmärtämään maailmantalouden ja lapsityövoiman hyväksikäytön välisiä yhteyksiä. Roolipelin keskiössä on kuvitteellinen monikansallinen vaatetusalan yritys Cheap, joka jää kiinni lapsityövoiman käytöstä Bengaliassa. Pelissä opiskelijat pääsevät neuvottelupöytään, jossa he eri rooleihin ja näkökulmiin eläytyen keskustelevat ja koettavat ratkaista lapsityövoimakysymystä. Ikäryhmäsuositus: 8.-9. luokat, toinen aste
- [Meidän kaikkien kaivokset](#) -materiaalissa (Maan ystävät) tarkastellaan kännyköiden tuotantoketjulle olennaista kaivosteollisuutta globaalilla tasolla huomioiden eri toimijat suomalaisesta kännykän ostajasta, paikalliseen kaivosmieheen ja poliittikkoon. Materiaalin roolikortit antavat mahdollisuuden tarkastella eri toimijoiden vaikutusmahdollisuuksia vallitsevaan tilanteeseen.

Videoita:

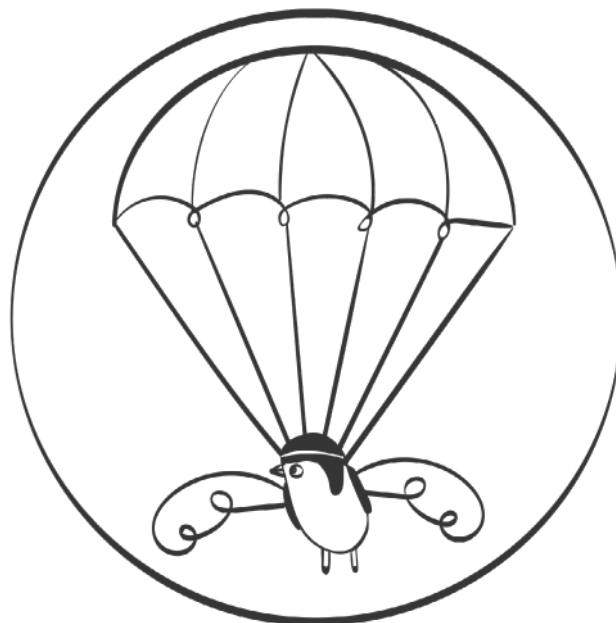
- [The Story off stuff -animaatio](#) (21 min, puhuttu englanniksi, tekstitetty suomeksi ja monille muille kielille) kertoo kuluttamisen ja ympäristön tilan välisistä yhteyksistä.
- [Reilu kauppa -video](#) (3 min, puhuttu suomeksi, ei tekstitystä) esittelee lyhyesti Reilun kaupan peruseriaatteet animaation keinoin.
- [Maailmantalous.fi](#) -sivuston videopankki: lyhyitä videoita eri maailmantalouden kysymyksiin pureutuen. Täältä löydät lisää videoita esimerkiksi Reilun kaupan taustasta ja periaatteista.
- [Maailmantalouden myytit arjessa](#) -videosarja (2-4 min, puhuttu suomeksi, ei tekstitystä) sisältää maailmantalous.fi-sivuston tekemiä maailmantalouden myyttejä selvittäviä videoita.

Vaikuttamisen mahdollisuuksia ja keinoja:

Tämä virtuaalilaukku käsittelee isojen ja vakavien globaalien tason ongelmien lisäksi myös meidän jokaisen yhteyksiä näihin epäkohtiin kulutusvalintojen myötä. Syyllisyys voi helposti tuntua kohtuuttoman raskaalta, ellei samalla pyritä etsimään vastauksia myös kysymykseen: "Mitä minä voin osaltani tehdä?"

- Kulutusvalintojaan voi prosessoida esimerkiksi vastamainoksia tekemällä. Se on yksi hyvä tapa tutkia mainontaa ja kuluttamista kriittisesti. Vastamainoksen kautta nuoren tärkeä viesti saa myös näkyvyyttä! Medialukutaitoa vastamainoksista -oppaan (Eetti ry) työpajaohjeineen löydät [täältä](#).
- [Vaikuta!](#)-opas syventää yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksia sekä esittelee myös erilaisia kevyemmin toteutettavia ideoita oikeudenmukaisemman maailmankaupan puolesta kampanjoimiseksi paikallistasolla. Oppaasta löytyy vinkkejä esimerkiksi mielipidekirjoituksen tai nettisivun laatimiseksi tai vaikkapa flashmob-tapahtuman järjestämiseksi.
- Useat järjestöt tekevät töitä ihmisoikeuksien toteutumisen sekä ympäristön ja ihmisten kannalta kestävä tuotannon puolesta. Kutsukaa kouluvierailija ja tutustukaa järjestön toimintaan. Ottakaa selvää esimerkiksi siitä, mitä vapaaehtoistyömahdollisuuksia heillä on. Kouluvierailijoita voi tiedustella esimerkiksi [Eetti ry:stä](#) tai lähimmästä [maailmankauppahdistyksestänne](#).
- Puuvilladialogiin voitte osallistua paitsi työpajatyöskentelyn kautta, myös [Connected by Cotton](#) -blogissa. Projekti löytyy myös Facebookista ja Instagramista.

RAUHANKASVATUS-
INSTITUUTTI